

SPIS TREŚCI

Słowo od Redakcji	5
-------------------------	---

* * *

Ksiądz prof. dr hab. Adam Durak SDB (1949–2005) – wspomnienie, ks. Ryszard Sadowski SDB	7
Bibliografia ks. prof. dr hab. Adama Duraka SDB	13
O nagrodzie imienia ks. prof. Adama Duraka SDB	19

SAKRAMENT POKUTY W ŻYCIU KOŚCIOŁA – SYMPOZJUM LITURGICZNE W ŁĄDZIE n. WARTĄ

ks. Stanisław Jankowski SDB, <i>Praktyka pokutna w Starym Testamencie</i>	21
ks. Tadeusz Kołosoński SDB, <i>Nawrócenie i wyznanie grzechów jako istotne elementy chrześcijańskiej pokuty w myśli Kościoła starożytnego</i>	39
ks. Dariusz Buksik SDB, <i>Sakrament przebaczenia i pojednania: rola spowiednika i penitenta na drodze ku dojrzałości religijnej i osobowościowej</i>	49
ks. Henryk Stawniak SDB, <i>Wybrane funkcje szafarza sakramentu pokuty – aspekt prawny</i>	69

Z PROBLEMATYKI TEOLOGICZNEJ

ks. Piotr Łabuda, <i>Jezus jako król w czwartej Ewangelii „To Ty powiedziałeś, że jestem królem” (J 18, 37)</i>	83
ks. Jerzy Kułaczkowski, <i>Nadprzyrodzona motywacja poddania żony mężowi w świetle Ef. 5, 21–24</i>	95
ks. Sylwester Jędrzejewski SDB, <i>Peszer jako metoda egzegetyczna</i>	111
ks. Grzegorz Dziewulski, <i>Objawienie jako kryterium określenia relacji między religiami</i>	127
Magdalena Żakowska, <i>Prawosławne widzenie dogmatu o Trójcy Świętej. Filioque</i>	145
ks. Stanisław Zimniak SDB, <i>„Zwycięstwo Maryi”. Próba zdefiniowania znaczenia „prorocstwa” Augusta kard. Hlonda o zwycięstwie Maryi w kontekście posługi apostołowskiej prymasa tysiąclecia Stefana kard. Wyszyńskiego</i>	157
Michał Rychert, <i>Spoleczno-historyczny wymiar królestwa Bożego w teologii Gerharda Lohfinka</i>	177
ks. Ginter Dzierżon, <i>Interpretacja autentyczna ustaw kościelnych</i>	191
ks. Arkadiusz Domaszek SDB, <i>Udział koadiutorów – braci zakonnych w nauczycielskim zadaniu Kościoła</i>	205
ks. Michał Kaleta SDB, <i>Działalność synodalna w archidiecezji łwowskiej</i>	227

Z PROBLEMATYKI FILOZOFICZNEJ

ks. Wiesław Łużyński, <i>Mieć i być – etyka posiadania w nauczaniu społecznym Kościoła</i>	247
Marek Kulesza, <i>Klimat szkoły a zachowania przemocowe uczniów w świetle wybranych badań empirycznych</i>	261

Z PROBLEMATYKI SPOŁECZNO-PEDAGOGICZNEJ

ks. Henryk Skorowski SDB, <i>Wartości chrześcijańskie a wartości liberalne. Zgodność czy rozbieżność?</i>	279
Weronika Zaremba, <i>Zdrowotne oraz społeczno-etyczne aspekty sportu w nauczaniu Jana Pawła II</i>	299

ks. Mariusz Chamańczuk SDB, <i>Wielokulturowy imperatyw rozwoju społeczności katolickiej w Szwecji</i>	311
Beata Szluz, <i>Osoby niepełnosprawne w Unii Europejskiej – sytuacja i perspektywy</i>	325
Lidia Marszałek, <i>Spoleczny kontekst niepełnosprawności</i>	339
Beata Gocko, <i>Aspekt społeczno-prawny wolontariatu w III Rzeczypospolitej Polskiej</i>	355
ks. Rafał Masarczyk SDS, <i>Wobec sekularyzacji i komercjalizacji medycyny</i>	371
Edward Kuraciński, <i>Uzależnienia jako przejaw dewiacji społecznej</i>	385
ks. Marek Chmielewski SDB, <i>Pobożność maryjna w systemie prewencyjnym św. Jana Bosko (1815–1888)</i>	401
ks. Dariusz Stępkowski SDB, <i>(R)ewolucja prakseologiczna w myśleniu i działaniu pedagogicznym według Dietricha Bennera</i>	419
Wojciech Pelczar, <i>Sylwetka Adama Mickiewicza w polonijnych podręcznikach do kształcenia literacko-kulturalnego</i>	439
ks. Bogdan Stańkowski SDB, <i>Rola przedmiotów szkolnych w wychowaniu młodzieży do życia w społeczeństwie wielokulturowym</i>	447
ks. Jan Niewęglowski SDB, <i>Elementy edukacyjne turystyki</i>	461

Z PROBLEMATYKI HISTORYCZNEJ

Czesław Grajewski, <i>Specificum franciszkańskiej psalmodii oficjum</i>	479
ks. Jacques Schepens SDB, <i>Studia na temat św. Jana Bosko – między zachwytem a pytaniami krytycznymi</i>	495
Krzysztof Kolas, ks. Jarosław Wąsowicz SDB, <i>Likwidacja Zasadniczej Szkoły Metalowo-Odlewniczej Towarzystwa Salezjańskiego w Łodzi przy ul. Wodnej 34. Wybór tekstów źródłowych</i>	511
ks. Jarosław Wąsowicz SDB, <i>Gdańskie młodzieżowe happeningi polityczne w latach 1988–1990</i>	525
ks. Stanisław Szmidt SDB, <i>Bibliografia niepublikowanych listów z Indii (1922–1957) ks. Leona Piaseckiego (1889–1957)</i>	541
Joanna Michalcuk, <i>O niezwykłym Nauczycielu</i>	559
Anna M. Piechówka, <i>Odcisnięte w pamięci. Wspomnienie o Księdzu Profesorze Marianie Lewko</i>	565

SPRAWOZDANIA

ks. Robert Bieleń SDB, <i>Symposium Katechetyczne „Dyscyplina na lekcji religii”, WSD TS, Kraków, 12 grudnia 2005 r.</i>	569
ks. Krzysztof Niegowski SDB, <i>Ogólne założenia programowe i formy kształcenia organizistów. Zjazd Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych, Kokoszyce, 12–14 września 2006</i>	571
Krzysztof Kolas, <i>Konferencja naukowa „Organizacje młodzieżowe w XX wieku. Działalność – ideologia – struktury. Polskie organizacje młodzieżowe od 1945 r.”, Toruń, 29 września 2006 r.</i>	575
ks. Mariusz Chamańczuk SDB, <i>VI Światowy Kongres Polonii Medycznej, Częstochowa, 21–24 czerwca 2006 r.</i>	579
ks. Mariusz Chamańczuk SDB, <i>Międzynarodowe sympozjum „Prawa mniejszości etnicznych w Unii Europejskiej – standardy i rzeczywistość”, Sztokholm, 23–24 września 2006 r.</i>	581
ks. Zbigniew Formella SDB, <i>Symposium „A 40 anni dalla «Gravissimum Educationis». A confronto con i giovani, le organizzazioni e le scienze dell'educazione” [W 40 lat po „Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim” w odniesieniu do młodzieży, instytucji i nauk o wychowaniu], Papieski Uniwersytet Salezjański w Rzymie, 21 października 2006 r.</i>	582
ks. Robert Bieleń SDB, <i>Sesja naukowa „90-lecie salezjanów na Zasolu”, Oświęcim, 23 maja 2006 r.</i>	584

RECENZJE

Teresio Bosco, <i>Vita di mamma Margherita. La mamma di Don Bosco</i> , ElleDiCi, Turyn 2005 – rec. ks. Marek Chmielewski SDB	587
<i>The Gospel in cyberspace. Nurturing faith in the Internet age</i> , red. Pierre Babin, Angela Ann Zukowski, Chicago 2002 – rec. ks. Arkadiusz Domaśk SDB	590
Michał Józwick, <i>Wymagania i warunki do zawarcia małżeństwa według Kodeksu Prawa Kano- nicznego i polskiego prawa rodzinnego i opiekuńczego</i> , Kraków 2006 – rec. ks. Grzegorz Leszczyński	591
Paolo Bianchi, <i>Kiedy małżeństwo jest nieważne?</i> , Wydawnictwo M, Kraków 2006 – rec. ks. Henryk Staniak SDB	594
Jared Diamond, <i>Collapse. How Societies Choose to Fail or Succeed</i> , Viking Penguin 2005 – rec. ks. Ryszard F. Sadowski SDB	596
Józef Kozieliński, <i>Psychologia nadziei</i> , Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2006 – rec. ks. Stanisław Chrobak SDB	601
<i>Ja i tożsamość. Perspektywa psychologiczna</i> , red. A. Tesser, R.B. Felson, J.M. Suls, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – rec. ks. Dariusz Buksik SDB	602
P.A. Bell, Th.C. Greene, J.D. Fisher, A. Baum, <i>Psychologia środowiskowa</i> , Gdańskie Wyda- wnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – rec. ks. Dariusz Buksik SDB	605
<i>Jan Paweł II a Serbia</i> , red. Gerat Wornar i Rafael Ledźbor, Ludowe nakładnictwo Domowina, Budyšin 2005 – rec. Rafał Leszczyński	607
<i>Autorytet prawdy. Wychowanie dzieci i młodzieży</i> , red. Maria Ryś, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2006 – rec. ks. Jan Niewęglowski SDB	608
Martin V. Covington, Karen Manheim Teel, <i>Motywacje do nauki</i> , tł. S. Pikiel, Gdańskie Wy- dawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – rec. ks. Jan Niewęglowski SDB	612
Witold Starnawski, <i>Prawda podstawą wspólnoty. Wychowawcza rola prawdy według Karola Wojtyły</i> , Wydawnictwo Salezjańskie (seria EDUCATIO), Warszawa 2005 – rec. ks. Dariusz Stępkowski SDB	614
<i>Ludzie dobrej woli. Księga pamięci mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej niosących pomoc więźniom KL Auschwitz</i> , red. Henryk Świebocki, Państwowe Muzeum Auschwitz – Birkenau Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem, Oświęcim 2005 – rec. ks. Jarosław Wąsowicz SDB	616

CONTENTS SEMINARE 2007

<i>Note from Editor – in – Chief</i>	5
--	---

* * *

<i>Professor Adam Durak SDB (1949–2005) – memory</i> , Ryszard Sadowski	7
<i>Bibliography of Reverend Professor Adam Durak SDB</i>	13
<i>On Reverend Professor Adam Durak's Award</i>	19

**THE SACRAMENT OF PENANCE IN THE LIFE OF THE CHURCH
– SYMPOSIUM ON THE LITURGY IN LAD, POLAND**

Stanisław Jankowski, <i>Penitential Practice in the Old Testament</i>	21
Tadeusz Kołosoński, <i>Conversion and the Confession of Sins as the Essential Elements of Christian Penance in the Mind of the Early Church</i>	39
Dariusz Bukalik, <i>The Sacrament of Forgiveness and Reconciliation: the Confessor's and the Penitent's Role towards Religious and Personal Maturity</i>	49
Henryk Stawniak, <i>Chosen Functions of the Minister of the Sacrament of Penance – the Legal Aspect</i>	69

THEOLOGY

Piotr Łabuda, <i>Jesus as King in the Fourth Gospel "You say that I am a king" (John 18:37)</i>	83
Jerzy Kułaczkowski, <i>The Supernatural Motivation of a Wife's Submission to her Husband in the Light of Eph 5:21–24</i>	95
Sylwester Jędrzejewski, <i>Peszer as an Exegetic Method</i>	111
Grzegorz Dziewulski, <i>Revelation as a Criterion for Defining Relations Between Religions</i>	127
Magdalena Żakowska, <i>The Orthodox Concepts of Dogma of the Trinity. Filioque</i>	145
Stanisław Zimniak, <i>"The Victory of Mary". An Attempt to Define the Significance of the "Prophecy" of Cardinal Augustus Hlond Concerning the Victory of Mary in the Context of the Pastoral Ministry of the Primate of the Millennium Cardinal Stefan Wyszyński ...</i>	157
Michał Rychert, <i>The Social-Historic Dimension of God's Kingdom in the Theology of Gerhard Lohfink</i>	177
Ginter Dzierzón, <i>The Authentic Interpretation of Church Law</i>	191
Arkadiusz Domaszek, <i>The Participation of Coadjutors – Salesian Brothers in the Teaching Function of the Church</i>	205
Michał Kalaleta, <i>The Activity of the Synod in the Lvov Archdiocese</i>	227

PHILOSOPHY

Wiesław Łużyński, <i>To Have and to Be – the Ethics of Possession in the Social Teaching of the Church</i>	247
Marek Kulesza, <i>Climate of the School and Behavior of Oppressive Students in the Light of Chosen Empirical Research</i>	261

SOCIO-PEDAGOGICAL SCIENCES

Henryk Skorowski, <i>Christian Values and Liberal Values. Agreement or Divergence? ...</i>	279
Weronika Zaremba, <i>Wholesome and Social – Ethical Aspects of Sport in the Teaching of John Paul II</i>	299

Mariusz Chamarczuk, <i>Multicultural Imperative of Development of the Catholic Population in Sweden</i>	311
Beata Szluz, <i>Handicapped Persons in the European Union – the Situation and Perspectives</i>	325
Lidia Marszałek, <i>The Social Context of Disability</i>	339
Beata Gocko, <i>The Social-Legal Aspect of Voluntarism in the III Polish Republic</i>	355
Rafał Masarczyk, <i>Opinion on the Secularization and Commercialization of Medicine</i>	371
Edward Kuraciński, <i>Addictions as a Sign of Social Deviation</i>	385
Marek Chmielewski, <i>Marian Devotion in the Preventive System of St. John Bosco (1815–1888)</i>	401
Dariusz Stępkowski, <i>Praxeological (R)Evolution in Pedagogical Thinking and Practice by Dietrich Benner</i>	419
Wojciech Pelczar, <i>The Profile of Adam Mickiewicz in Manuals of the Polonia Community for Literary-Cultural Education</i>	439
Bogdan Stańkowski, <i>The Role of School Subjects in Youth Education in a Multicultural Society</i>	447
Jan Niewęglowski, <i>Educational Dimensions of Tourism</i>	461

HISTORY

Czesław Grajewski, <i>Specificum of the Franciscan Psalmody of the Office</i>	479
Jacques Schepens, <i>Studies on the Theme of Saint John Bosco – Between Admiration and Critical Questions</i>	495
Krzysztof Kolasza, Jarosław Wąsowicz, <i>The Liquidation of the Salesian Metallurgic Foundry Technical School in Łódź, Wodna Street 34. The Choice of Sources</i>	511
Jarosław Wąsowicz, <i>Gdańsk Youth – Political Happenings in the Years 1988 – 1990</i>	525
Stanisław Szmidt, <i>Fr Leon Piasecki's (1889–1957) Bibliography of non Published Letters from India (1922–1957)</i>	541
Joanna Michalczuk, <i>On an Extraordinary Teacher</i>	559
Anna M. Piechówka, <i>Imprinted in the Mind. In Memory of Reverend Professor Marian Lewko SDB</i>	565

REPORTS

Robert Bieleń, <i>Catechetical Symposium "Discipline in Religion Lessons" WSD TS in Krakow (12 December 2005)</i>	569
Krzysztof Niegowski, <i>On Symposium: General Programmatic Foundations and Forms of the Education of Organists. Gathering of the Association of Polish Church Musicians in Kokoszyce (12–14 September 2006)</i>	571
Krzysztof Kolasza, <i>On Conference: Scientific Conference "Youth Organizations in XX Century. Activity – Ideology – Structures. Section B – Polish Youth Organizations from 1945" in Toruń (29 September 2006)</i>	575
Mariusz Chamarczuk, <i>On Congress: VI World Congress of Medical Polonia in Częstochowa (21–24 June 2006)</i>	579
Mariusz Chamarczuk, <i>On Symposium: The International Symposium „Ethnical Minority Rights in the European Union – Standards and Reality, in Stockholm (23–24 September 2006)</i>	581
Zbigniew Formella, <i>On Symposium: "40 Years after the Declaration on Christian Education with Reference to Youth, Concerning Institutions of Educational Sciences", Salesian Papal University in Rome (21 October 2006)</i>	582
Robert Bieleń, <i>On Symposium: "90-Years of Salesians in Zasole" in Oświęcim, Poland (23 May 2006)</i>	584

REVIEWS

Teresio Bosco, <i>Vita di mamma Margherita. La mamma di Don Bosco</i> , Turyn 2005 – reviewed by Marek Chmielewski	587
Pierre Babin, Angela Ann Zukowski (eds.), <i>The Gospel in cyberspace. Nurturing faith in the Internet age</i> , Chicago 2002 – reviewed by Arkadiusz Domażek	590
Michał Józwiak, <i>Wymagania i warunki do zawarcia małżeństwa według Kodeksu Prawa Kanonicznego i polskiego prawa rodzinnego i opiekuńczego</i> , Kraków 2006 – reviewed by Grzegorz Leszczyński	591
Paolo Bianchi, <i>Kiedy małżeństwo jest nieważne?</i> , Wydawnictwo M, Kraków 2006 – reviewed by Henryk Stawniak	594
Jared Diamond, <i>Collapse. How Societies Choose to Fail or Succeed</i> , Viking Penguin 2005 – reviewed by Ryszard Sadowski	596
Józef Koziellecki, <i>Psychologia nadziei</i> , Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2006 – reviewed by Stanisław Chrobak	601
A. Tesser, R.B. Felson, J.M. Suls (eds.), <i>Ja i tożsamość. Perspektywa psychologiczna</i> , Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – reviewed by Dariusz Buksik	602
P.A. Bell, Th.C. Greene, J.D. Fisher, A. Baum, <i>Psychologia środowiskowa</i> , Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – reviewed by Dariusz Buksik	605
Jan Paweł II a Serbia, Gerat Wornar i Rafael Ledźbor (eds.), <i>Ludowe nakładnistwo Dornowina, Budyšin</i> 2005 – reviewed by Rafał Leszczyński	607
<i>Autorytet prawdy. Wychowanie dzieci i młodzieży</i> , M. Ryś (ed.), Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2006 – reviewed by Jan Niewęglowski	608
Martin V. Covington, Karen Manheim Teel, <i>Motywacje do nauki</i> , translated S. Pikiel, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – reviewed by Jan Niewęglowski ..	612
Witold Starnawski, <i>Prawda podstawą wspólnoty. Wychowawcza rola prawdy według Karola Wojtyły</i> , Wydawnictwo Salezjańskie (seria EDUCATIO), Warszawa 2005 – reviewed by Dariusz Stępkowski	614
<i>Ludzie dobrej woli. Księga pamięci mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej niosących pomoc więźniom KL Auschwitz</i> , Henryk Świebocki (ed.), Państwowe Muzeum Auschwitz – Birkenau Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem, Oświęcim 2005 – reviewed by Jarosław Wąsowicz	616